

Kolmapäev, 13. veebruar 2019

P8_TA(2019)0097

Õigusprogramm ***I

Euroopa Parlamendi 13. veebruaril 2019. aastal vastuvõetud muudatusettepanekud ettepanekule võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse õigusprogramm (COM(2018)0384 – C8-0235/2018 – 2018/0208(COD))⁽¹⁾

(Seadusandlik tavamenetlus: esimene lugemine)

(2020/C 449/51)

Muudatusettepanek 1**Ettepanek võtta vastu määrus****Põhjendus 1***Komisjoni ettepanek*

- (1) Euroopa Liidu lepingu artiklis 2 on sätestatud: „Liit rajaneb sellistel väärtustel nagu inimväärikuse austamine, vabadus, demokraatia, võrdsus, õigusriik ja inimõiguste, kaasa arvatud vähemuste hulka kuuluvate isikute õiguste austamine. Need on liikmesriikide ühised väärtused ühiskonnas, kus valitsevad pluralism, mittediskrimineerimine, sallivus, õiglus, solidaarsus ning naiste ja meeste võrdõiguslikkus.“ Artiklis 3 on täpsustatud, et „liidu eesmärk on edendada rahu, oma väärtusi ja oma rahvaste hüvangut“ ja et „liit austab oma rikkalikku kultuurilist ja keelelist mitmekesisust ning tagab Euroopa kultuuripärandi kaitse ja arendamise“. Neid väärtuseid on veelkord kinnitatud ja täpsustatud Euroopa Liidu põhiõiguste hartas (edaspidi „hartas“) sätestatud õigustes, vabadustes ja põhimõtetes.

Muudatusettepanek

- (1) Euroopa Liidu lepingu artiklis 2 on sätestatud: „Liit rajaneb sellistel väärtustel nagu inimväärikuse austamine, vabadus, demokraatia, võrdsus, õigusriik ja inimõiguste, kaasa arvatud vähemuste hulka kuuluvate isikute õiguste austamine. Need on liikmesriikide ühised väärtused ühiskonnas, kus valitsevad pluralism, mittediskrimineerimine, sallivus, õiglus, solidaarsus ning naiste ja meeste võrdõiguslikkus.“ Artiklis 3 on täpsustatud, et „liidu eesmärk on edendada rahu, oma väärtusi ja oma rahvaste hüvangut“ ja et „liit austab oma rikkalikku kultuurilist ja keelelist mitmekesisust ning tagab Euroopa kultuuripärandi kaitse ja arendamise“. **Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 8 on sätestatud ka see, et oma poliitika ja meetmete väljakujundamisel ja elluviimisel on liidu eesmärk ebavõrdsuse kaotamine, soolise võrdõiguslikkuse edendamine ja diskrimineerimise vastu võitlemine.** Neid väärtuseid on veelkord kinnitatud ja täpsustatud Euroopa Liidu põhiõiguste hartas (edaspidi „hartas“) sätestatud õigustes, vabadustes ja põhimõtetes ning ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsioonis.

⁽¹⁾ Asi saadeti vastavalt kodukorra artikli 59 lõike 4 neljandale lõigule vastutavale komisjonile tagasi institutsioonidevahelisteks läbirääkimisteks (A8-0068/2019).

Kolmapäev, 13. veebruar 2019

Muudatusettepanek 2
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 1 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (1a) *Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 8 ja 10 kohaselt peaks õigusprogrammi kõik meetmed toetama soolise aspekti läbivat arvestamist, sealhulgas sootundlikku eelarvestamist, ning diskrimineerimisvastaste eesmärkide läbivat arvestamist.*

Kolmapäev, 13. veebruar 2019

Muudatusettepanek 3

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 2

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (2) **Tuleb jätkata** nende õiguste ja väärtuste kaitsmist ja tugevdamist, jagamist kodanike ja rahvaste vahel liidus ja seadmist Euroopa ühiskondades keskele kohale. Seepärast luuakse liidu eelarves uus õiguse, õiguste ja väärtuste fond, mis koosneb õiguste ja väärtuste programmist ja õigusprogrammist. Ajal, mil Euroopa ühiskonnad seisavad silmitsi ekstremismi, radikalismi ja lõhenemisega, on varasemast veelgi tähtsam edendada, tugevdada ja kaitsta õigust, õigusi ja ELi väärtusi: **inimõigusi**, inimväärikuse austamist, vabadust, demokraatiat, võrdsust, õigusriigi põhimõtet. Sellel on Euroopa poliitilise, ühiskondliku, kultuurilise ja majanduselu jaoks sügav ja vahetu mõju. Olles osa uuest fondist, koondab õiguste ja väärtuste programm enda alla Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1381/2013⁽¹⁰⁾ aastateks 2014–2020 loodud õiguste, võrdõiguslikkuse ja kodakondsuse programmi ning nõukogu määrusega (EL) nr 390/2014⁽¹¹⁾ loodud programmi „Kodanike Euroopa“. Õigusprogramm (edaspidi „programm“) jätkab Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1381/2013⁽¹²⁾ aastateks 2014–2020 loodud õigusprogrammi (edaspidi „eelkäija programm“), jätkates integreeritud Euroopa õigusruumi loomise ja piiriülese koostöö toetamist.

- (2) **Lüü ja kõik liikmesriigid peavad jätkama** nende õiguste ja väärtuste **aktiivset edendamist**, kaitsmist ja tugevdamist **järjepidevalt kõikides oma poliitikavaldkondades ning samuti nende** jagamist kodanike ja rahvaste vahel liidus ja seadmist Euroopa ühiskondades keskele kohale. **Samas on sujuvalt toimiva siseturu ja liidu ühiste väärtuste toetamiseks vaja hästi toimivat Euroopa õigusruumi ning tõhusaid, sõltumatuid ja kvaliteetseid siseriiklikke õigussüsteeme ja suuremat vastastikust usaldust.** Seepärast luuakse liidu eelarves uus õiguse, õiguste ja väärtuste fond, mis koosneb õiguste ja väärtuste programmist ja õigusprogrammist. Ajal, mil Euroopa ühiskonnad seisavad silmitsi ekstremismi, radikalismi, **polariseerumise** ja lõhenemisega **ning käimas on Euroopa Liidu lepingu artikli 7 kohased menetlused seoses õigusriigi põhimõtte süstemaatilise rikkumisega, samuti rikkumismenetlused liikmesriikides õigusriigi põhimõtte järgimise küsimustes**, on varasemast veelgi tähtsam edendada, tugevdada ja kaitsta õigust, õigusi ja ELi väärtusi: **inim- ja põhiõigusi**, inimväärikuse austamist, vabadust, demokraatiat, võrdsust, **sealhulgas soolist võrdõiguslikkust, mittediskrimineerimist ja** õigusriigi põhimõtet, **kuna nende õiguste ja väärtuste nõrgenemine mõnes liikmesriigis võib kahjustada kogu liitu.** Sellel on Euroopa poliitilise, ühiskondliku, kultuurilise ja majanduselu jaoks sügav ja vahetu mõju. Olles osa uuest fondist, koondab õiguste ja väärtuste programm enda alla Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1381/2013⁽¹⁰⁾ aastateks 2014–2020 loodud õiguste, võrdõiguslikkuse ja kodakondsuse programmi ning nõukogu määrusega (EL) nr 390/2014⁽¹¹⁾ loodud programmi „Kodanike Euroopa“. Õigusprogramm (edaspidi „programm“) jätkab Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1381/2013⁽¹²⁾ aastateks 2014–2020 loodud õigusprogrammi (edaspidi „eelkäija programm“), jätkates integreeritud Euroopa õigusruumi loomise ja piiriülese koostöö toetamist.

⁽¹⁰⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1381/2013, millega luuakse õiguste, võrdõiguslikkuse ja kodakondsuse programm aastateks 2014–2020 (ELT L 354, 28.12.2013, lk 62).

⁽¹⁰⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1381/2013, millega luuakse õiguste, võrdõiguslikkuse ja kodakondsuse programm aastateks 2014–2020 (ELT L 354, 28.12.2013, lk 62).

Kolmapäev, 13. veebruar 2019

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

⁽¹¹⁾ Nõukogu 14. aprilli 2014. aasta määrus (EL) nr 390/2014, millega kehtestatakse ajavahemikuks 2014–2020 programm „Kodanike Euroopa“ (ELT L 115, 17.4.2014, lk 3).

⁽¹¹⁾ Nõukogu 14. aprilli 2014. aasta määrus (EL) nr 390/2014, millega kehtestatakse ajavahemikuks 2014–2020 programm „Kodanike Euroopa“ (ELT L 115, 17.4.2014, lk 3).

⁽¹²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1381/2013, millega luuakse õiguste, võrdõiguslikkuse ja kodakondsuse programm aastateks 2014–2020 (ELT L 354, 28.12.2013, lk 62).

⁽¹²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1381/2013, millega luuakse õiguste, võrdõiguslikkuse ja kodakondsuse programm aastateks 2014–2020 (ELT L 354, 28.12.2013, lk 62).

Muudatusettepanek 4

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 3

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(3) Õiguse, õiguste ja väärtuste fond ja selle kaks asjaomast rahastamisprogrammi keskenduvad **peamiselt** inimestele ja üksustele, kes aitavad hoida meie ühiseid väärtuseid, õiguseid ja rikkalikku mitmekesisust elavana ja dünaamilisena. Meie lõppeesmärk on toetada ja hoida **meie** õigustel põhinevat, võrdõiguslikku, kaasavat ja demokraatlikku ühiskonda. **See tähendab** aktiivset **kodanikuühiskonda** ja inimeste kodaniku-, **ühiskondliku** ja **demokraatliku osalemise soodustamist ning seda, et edendatakse** Euroopa ühiskonna rikkalikku mitmekesisust, mis samuti põhineb meie ühisel ajalool ja mälul. ELi lepingu artiklis 11 **on täpsustatud**, et institutsioonid **annavad** kodanikele ja esindusühendustele sobival viisil võimaluse teha teatavaks ja vahetada avalikult oma seisukohti liidu tegevuse kõigis valdkondades.

(3) Õiguse, õiguste ja väärtuste fond ja selle kaks asjaomast rahastamisprogrammi keskenduvad inimestele ja üksustele, kes aitavad hoida meie ühiseid väärtuseid, õiguseid ja rikkalikku mitmekesisust elavana ja dünaamilisena. Meie lõppeesmärk on toetada ja hoida õigustel põhinevat, võrdõiguslikku, **avatud**, kaasavat ja demokraatlikku ühiskonda, **eelkõige rahastades meetmeid, millega edendatakse** aktiivset, **hästi välja arenenud, vastupidavat ja võimestatud kodanikuühiskonda, mis võimaldab** inimeste kodaniku-, **sotsiaalset ja demokraatlikku osalust, ning inim- ja põhiõiguste nõuetekohast kohaldamist ja rakendamist, edendades** Euroopa ühiskonna rikkalikku mitmekesisust, mis samuti põhineb meie ühisel ajalool ja mälul. ELi lepingu artiklis 11 **nõutakse**, et institutsioonid **peaksid kodanikuühiskonnaga avatud, läbipaistvat ja korrapärast dialoogi ning annaksid** kodanikele ja esindusühendustele sobival viisil võimaluse teha teatavaks ja vahetada avalikult oma seisukohti liidu tegevuse kõigis valdkondades. **See on eriti oluline, arvestades asjaolu, et mitmes liikmesriigis on sõltumatu kodanikuühiskonna tegutsemisruum üha kahanemas.**

Kolmapäev, 13. veebruar 2019

Muudatusettepanek 5
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 4

Komisjoni ettepanek

- (4) Euroopa Liidu toimimise lepinguga (edaspidi „Eli toimimise leping“) on ette nähtud vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala loomine, kus austatakse põhiõigusi ning liikmesriikide erinevaid õigussüsteeme ja -traditsioone. Selleks võib liit võtta vastu meetmeid, mille abil arendada **tsiviilasjades tehtavat õiguslast koostööd ja kriminaalasjades** tehtavat õiguslast koostööd ning edendada ja toetada liikmesriikide tegevust kuritegevuse ennetamise alal. Euroopa õigusruumi edasiarendamisel **tuleb** tagada, et austataks põhiõigusi ning ühiseid põhimõtteid ja väärtuseid, nagu mittediskrimineerimine, **sooline võrdõiguslikkus**, kõikidele inimestele tagatud tegelik juurdepääs õigusemõistmisele, õigusriik ja hästi toimiv kohtusüsteem.

Muudatusettepanek

- (4) Euroopa Liidu toimimise lepinguga (edaspidi „Eli toimimise leping“) on ette nähtud vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala loomine, kus austatakse põhiõigusi ning liikmesriikide erinevaid õigussüsteeme ja -traditsioone. **Õigusriigi põhimõtte, põhiõiguste ja demokraatia austamine ja edendamine liidus on eeltingimused kõigi aluslepingutes sätestatud õiguste ja kohustuste tagamiseks ning inimeste usalduse suurendamiseks liidu vastu. See, kuidas õigusriigi põhimõtet liikmesriikides rakendatakse, on oluline liikmesriikide ja nende õigussüsteemide vastastikuse usalduse tagamise seisukohalt.** Selleks võib liit võtta vastu meetmeid, mille abil arendada **tsiviil- ja kriminaal- ning vajaduse korral ka haldus- asjades** tehtavat õiguslast koostööd ning edendada ja toetada liikmesriikide tegevust kuritegevuse ennetamise alal, **keskendudes eelkõige rasketele piiriülestele kuritegudele, maksu- ja keskkonnakuritegudele, terrorismile ning põhiõiguste rikkumistele nt inimkaubanduse näol, samuti ohvrite õiguste kaitsele.** Euroopa õigusruumi edasiarendamisel **kohalikul, piirkondlikul ja riigi tasandil tuleks** tagada **ja toetada seda**, et austataks **inim- ja** põhiõigusi ning ühiseid põhimõtteid ja väärtuseid, nagu mittediskrimineerimine, **solidaarsus, võrdne kohtlemine harta artiklis 21 loetletud juhtudel**, kõikidele inimestele tagatud tegelik juurdepääs õigusemõistmisele, õigusriik, **demokraatia** ja hästi toimiv **sõltumatu** kohtusüsteem.

Kolmapäev, 13. veebruar 2019

Muudatusettepanek 6

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 4 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (4a) *ELi toimimise lepingu artiklis 81 on selgelt sätestatud, et liit võib vastu võtta õigusakte liikmesriikide õigusaktide ühtlustamiseks. Aluslepingu kohaselt võib selliseid õigusakte vastu võtta muu hulgas järgmistel eesmärkidel: kohtuotsuste ja kohtuväliste otsuste vastastikune tunnustamine ja täitmine liikmesriikide vahel; kohtu- ja kohtuväliste dokumentide piiriülene kättetoimetamine; liikmesriikides kohaldatavate rahvusvahelise eraõiguse normide ja kohtualluvust reguleerivate normide kokkusobivus; koostöö tõendite kogumisel; õiguskaitse tõhus kättesaadavus; tsiviil-, kriminaal- ja halduskohtumenetluse nõuetekohast toimimist takistavate tegurite kõrvaldamine, mis võib hõlmata liikmesriikide kohtumenetluste kokkusobivaks muutmist; vaidluse lahendamise alternatiivsete meetodite väljatöötamine ning kohtunike ja kohtutöötajate koolituse toetamine.*

Muudatusettepanek 7

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 5

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (5) Rahastamine **peaks jääma üheks oluliseks vahendiks** aluslepingutes seatud kaugeleulatuvate eesmärkide saavutamisel. Need tuleks saavutada muu hulgas seeläbi, et kehtestatakse paindlik ja tulemuslik õigusprogramm, mis peaks hõlbustama nende eesmärkide planeerimist ja rakendamist.
- (5) Rahastamine **on üks kõige olulisemaid vahendeid** aluslepingutes seatud kaugeleulatuvate eesmärkide saavutamisel. Need tuleks saavutada muu hulgas seeläbi, et kehtestatakse paindlik ja tulemuslik õigusprogramm, mis peaks hõlbustama nende eesmärkide planeerimist ja rakendamist, **võttes arvesse, millised meetmed annavad suurimat Euroopa lisaväärtust, kasutades võimaluse korral võtmetähtsusega tulemuslikkuse põhinäitajaid.**

Kolmapäev, 13. veebruar 2019

Muudatusettepanek 8
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjus 5 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (5a) *Programmi eesmärk peaks olema muuta programmi vahendid paindlikumaks ja kättesaadavamaks ning pakkuda liidus ja väljaspool liitu tegutsevatele kodanikuühiskonna organisatsioonidele samu rahastamisvõimalusi ja tingimusi.*

Muudatusettepanek 9
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjus 6

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (6) Vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala järkjärguliseks loomiseks tuleb liidul võtta meetmeid, mis on seotud tsiviil- ja kriminaalasjades tehtava õiguslase koostööga, mis põhineb kohtuotsuste ja õigusasutuste otsuste vastastikuse tunnustamise põhimõttel, mis on liidus 15.–16. oktoobril 1999 Tamperes toimunud Euroopa Ülemkogu kohtumisest alates õiguslase koostöö nurgakivi. Vastastikune tunnustamine eeldab, et liikmesriikide vahel valitseb tugev usaldus. Selleks et hõlbustada vastastikust tunnustamist ja edendada vastastikust usaldust, on mitmes valdkonnas võetud liikmesriikide õigusnormide lähendamiseks vastu meetmeid. Hästi toimiv õigusel rajanev ala, kus on kaotatud takistused piiriüleste kohtumenetluste korraldamisele ja õiguskaitse kättesaadavusele piiriüleste juhtumite korral, on oluline ka majanduskasvu tagamiseks.

- (6) Vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala järkjärguliseks loomiseks **kõigile** tuleb liidul võtta meetmeid, mis on seotud tsiviil- ja kriminaalasjades tehtava õiguslase koostööga, mis põhineb kohtuotsuste ja õigusasutuste otsuste vastastikuse tunnustamise põhimõttel, mis on liidus 15.–16. oktoobril 1999 Tamperes toimunud Euroopa Ülemkogu kohtumisest alates õiguslase koostöö nurgakivi. Vastastikune tunnustamine eeldab, et liikmesriikide vahel valitseb tugev usaldus. Selleks et hõlbustada vastastikust tunnustamist ja edendada vastastikust usaldust, on mitmes valdkonnas võetud liikmesriikide õigusnormide lähendamiseks vastu meetmeid. Hästi toimiv õigusel rajanev ala, kus on kaotatud takistused piiriüleste kohtumenetluste korraldamisele ja õiguskaitse kättesaadavusele piiriüleste juhtumite korral, on oluline ka majanduskasvu **ja edasise integratsiooni** tagamiseks.

Kolmapäev, 13. veebruar 2019

Muudatusettepanek 10

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 6 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(6a) Nagu tuletas meelde Euroopa Liidu Kohus oma kohtulahendis ^(1a), on kohtute sõltumatuse nõue osa õigusest õiglasele kohtumenetlusele ning see on vastastikuse usalduse ja vastastikuse tunnustamise alus.

^(1a) Kohtuotsus, Euroopa Kohus (suurkoda), 27. veebruar 2018, *Associação Sindical dos Juizes Portugueses*, C-64/16, ECLI:EU:C:2018:117; kohtuotsus, Euroopa Kohus (suurkoda), 25. juuli 2018, C-216/18 PPU, L. M., ECLI:EU:C:2018:586.

Muudatusettepanek 11

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 6 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(6b) Õiguskaitse kättesaadavus peaks hõlmama eelkõige kohtute, alternatiivsete vaidluste lahendamise meetodite ja selliste avalike teenistujate kättesaadavust, kellel on seadusest tulenev kohustus anda pooltele sõltumatut ja erapooltet õigusnõu.

Muudatusettepanek 12

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 6 c (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(6c) Soolise aspekti lõimimist õigussüsteemidesse tuleks pidada Euroopa õigusel rajaneva ala edasisel arendamisel oluliseks eesmärgiks. Läbipõimunud diskrimineerimine õigussüsteemis on õiguskaitse kättesaadavuse tagamisel naistele ikka veel üks peamisi takistusi. Seetõttu peaks programm aktiivselt kaasa aitama sellele, et kaotada õiguskaitsele piiratud juurdepääsu omavate vähemuste, puuetega inimeste, rändajate, varjupaigataotlejate, eakate, kõrvalistes piirkondades elavate inimeste või muude haavatavate rühmade igasugune diskrimineerimine ja nende ees seisvad tõkked, ning toetama õigussüsteemides ohvrisõbralikke ja sootundlikke menetlusi ja otsuseid.

Kolmapäev, 13. veebruar 2019

Muudatusettepanek 13
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 7

Komisjoni ettepanek

- (7) Õigusriigi põhimõtete järgimine on äärmiselt oluline tugeva vastastikuse usalduse jaoks justiits- ja siseküsimuste valdkonnas, eelkõige tsiviil- ja kriminaalasjades tehtava tulemusliku õigusalase koostöö jaoks, mis põhineb vastastikusel tunnustamisel. Õigusriigi põhimõte on üks ELi lepingu artiklis 2 sätestatud ühistest väärtustest ning ELi lepingu artikli 19 lõikes 1 kehtestatud tulemusliku õiguskaitse põhimõte ning põhiõiguste harta artikkel 47 selle konkreetne väljendus. Õigusriigi põhimõtte edendamine, toetades püüdlusi parandada riiklike õigussüsteemide sõltumatust, kvaliteeti ja tulemuslikkust, parandab vastastikust usaldust, mis on tsiviil- ja kriminaalasjades tehtava õigusalase koostöö jaoks hädavajalik.

Muudatusettepanek

- (7) Õigusriigi põhimõtete **igakülgne** järgimine **ja edendamine** on äärmiselt oluline tugeva vastastikuse usalduse jaoks **vabaduse, turvalisuse ning** justiits- ja siseküsimuste valdkonnas, eelkõige tsiviil- ja kriminaalasjades tehtava tulemusliku õigusalase koostöö jaoks, mis põhineb vastastikusel tunnustamisel. Õigusriigi põhimõte on üks ELi lepingu artiklis 2 sätestatud ühistest väärtustest ning ELi lepingu artikli 19 lõikes 1 kehtestatud tulemusliku õiguskaitse põhimõte ning põhiõiguste harta artikkel 47 selle konkreetne väljendus. Õigusriigi põhimõtte edendamine, toetades püüdlusi parandada riiklike õigussüsteemide sõltumatust, **läbipaistvust, vastutust**, kvaliteeti ja tulemuslikkust, parandab vastastikust usaldust, mis on tsiviil- ja kriminaalasjades tehtava õigusalase koostöö jaoks hädavajalik.

Muudatusettepanek 14
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 7 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (7a) **On oluline meeles pidada, et õigus tähendab õigusriigi põhimõtte kinnitamist ühiskonnas ja igaihe õigust õiglasele kohtumõistmisele sõltumatu ja erapooletu kohtu poolt, et kaitsta Euroopa väärtusi.**

Kolmapäev, 13. veebruar 2019

Muudatusettepanek 15
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 8

Komisjoni ettepanek

- (8) ELi toimimise lepingu artikli 81 lõike 2 punkti h ja artikli 82 lõike 1 punkti c järgi toetab liit kohtunike ja kohtutöötajate koolitust kui vahendit, millega parandada tsiviil- ja kriminaalasjades tehtavat õigusosalast koostööd, mis põhineb kohtuotsuste ja õigusasutuste otsuste vastastikuse tunnustamise põhimõttel. Õigusvaldkonna spetsialistide koolitamine on oluline vahend, mille abil kujundada ühine arusaamine sellest, kuidas õigusriigi põhimõtet kõige paremini tagada. See aitab ehitada Euroopa õigusruumi, luues liikmesriikide õigusvaldkonna spetsialistide hulgas ühise õiguskultuuri. On äärmiselt oluline tagada õiguse korrektne ja ühtne kohaldamine liidus ning vastastikune usaldus õigusvaldkonna spetsialistide vahel piiriülestes menetlustes. Käesolevast programmist toetatavad koolitusmeetmed peaksid tuginema põhjalikele koolitusvajaduste hindamistele, neis peaks kasutatama modernset koolitusmetoodikat, need peaksid hõlmama piiriüleseid üritusi, kuhu on kaasatud eri liikmesriikide õigusvaldkonna spetsialistid, sisaldama aktiivset õppimist ja võrgustiku loomise elemente ning olema jätkusuutlikud.

Muudatusettepanek

- (8) ELi toimimise lepingu artikli 81 lõike 2 punkti h ja artikli 82 lõike 1 punkti c järgi toetab liit kohtunike ja kohtutöötajate koolitust kui vahendit, millega parandada tsiviil- ja kriminaalasjades **ning vajaduse korral haldusküsimustes** tehtavat õigusosalast koostööd, mis põhineb kohtuotsuste ja õigusasutuste otsuste vastastikuse tunnustamise põhimõttel. Õigusvaldkonna spetsialistide koolitamine on oluline vahend, mille abil kujundada ühine arusaamine sellest, kuidas õigusriigi põhimõtet **ja põhiõigusi** kõige paremini **rakendada ja** tagada. See aitab ehitada Euroopa õigusruumi, luues liikmesriikide õigusvaldkonna spetsialistide hulgas ühise õiguskultuuri. On äärmiselt oluline tagada õiguse **mitte diskrimineeriv**, korrektne ja ühtne kohaldamine liidus ning vastastikune usaldus **ja mõistmine** õigusvaldkonna spetsialistide vahel piiriülestes menetlustes. Käesolevast programmist toetatavad koolitusmeetmed peaksid tuginema põhjalikele koolitusvajaduste hindamistele, neis peaks kasutatama modernset koolitusmetoodikat, need peaksid hõlmama piiriüleseid üritusi, kuhu on kaasatud eri liikmesriikide õigusvaldkonna spetsialistid, **sealhulgas kodanikuühiskonna organisatsioonides töötavad spetsialistid**, sisaldama aktiivset õppimist ja võrgustiku loomise elemente ning olema jätkusuutlikud. **Need meetmed peaksid hõlmama kohtunikele, juristidele, prokuröridele ja politseile mõeldud koolitusi probleemide ja takistuste kohta, mida kogevad haavatavas olukorras inimesed, sealhulgas lapsed, etnilised vähemused, LGBTI-inimesed, puudega inimesed, soopõhise ja muud liiki isikutevahelise vägivalda ohvrid ning inimkaubanduse nõuetekohane kaitse. Need inimesed ja neid esindavad või abistavad organisatsioonid tuleks otseselt koolituste korraldamisse kaasata.**

Kolmapäev, 13. veebruar 2019

Muudatusettepanek 16
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 8 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (8a) *Mõistlikud menetlustähtajad teenivad õiguskindluse eesmärki, mis on õigusriigi peamine eeldus.*

Muudatusettepanek 17
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 8 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (8b) *Vastavalt nõukogu 11. mai 2017. aasta otsusele (EL) 2017/865 Euroopa Nõukogu naistevastase vägivalga ja perevägivalga ennetamise ja tõkestamise konventsiooni Euroopa Liidu nimel allkirjastamise kohta kriminaalasjades tehtava õiguslase koostööga seotud küsimustes ning asjaomasele otsusele, mis käsitleb varjupaika ja tagasi- ja väljasaatmise lubamatust, tuleks programmiga toetada kohtunike ja kohtutöötajate koolitamist eesmärgiga suurendada teadlikkust ja edendada konventsiooni praktilist kohaldamist, et paremini kaitsta naiste- ja tütarlastevastase vägivalga ohvreid kogu liidus.*

Kolmapäev, 13. veebruar 2019

Muudatusettepanek 18
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 9

Komisjoni ettepanek

- (9) Õigusalane koolitus võib hõlmata erinevaid osalejaid, nagu liikmesriikide õigus-, kohtu- ja haldusasutused, akadeemilised asutused, õigusalase koolituse eest vastutavad riiklikud asutused, Euroopa tasandil tegutsevad koolitusorganisatsioonid või -võrgustikud või liidu õiguse kohtukoordinaatorite võrgustikud. Asutustele ja üksustele, kes tegutsevad Euroopa üldistes huvides õigusalatöötajate koolituse valdkonnas, nagu Euroopa õigusalase koolituse võrgustik (European Judicial Training Network – EJTN), Euroopa Õigusakadeemia (Academy of European Law – ERA), Euroopa kohtunike nõukogude võrgustik (European Network of Councils for the Judiciary – ENCJ), Euroopa Liidu Kõrgema halduskohtu pädevusega Riiginõukogude ja Kõrgemate Kohtute Assotsiatsioon (Association of the Councils of State and Supreme Administrative Jurisdictions of the European Union – ACA-Europe), Euroopa Liidu ülemkohtute presidentide võrgustik (Network of the Presidents of Supreme Judicial Courts of the European Union – RPCSJUE) ja Euroopa Avaliku Halduse Instituut (European Institute of Public Administration – EIPA), peaks jääma ka edaspidi roll edendada kohtunike ja muude õigusalatöötajate koolitusprogramme, millel on tõeline Euroopa mõõde, ja seetõttu peaks neile andma piisavat rahalist toetust kooskõlas menetluste ja kriteeriumidega, mille komisjon on sätestanud käesoleva määruse kohaselt vastu võetud iga-aastastes tööprogrammides.

Muudatusettepanek

- (9) Õigusalane koolitus võib hõlmata erinevaid osalejaid, nagu liikmesriikide õigus-, kohtu- ja haldusasutused, akadeemilised asutused, õigusalase koolituse eest vastutavad riiklikud asutused, Euroopa tasandil tegutsevad koolitusorganisatsioonid või -võrgustikud või liidu õiguse kohtukoordinaatorite võrgustikud, **samuti asjaomased kodanikuihiskonna organisatsioonid, k.a kollektiivhagide esitajad**. Asutustele ja üksustele, kes tegutsevad Euroopa üldistes huvides õigusalatöötajate koolituse valdkonnas, nagu Euroopa õigusalase koolituse võrgustik (European Judicial Training Network – EJTN), Euroopa Õigusakadeemia (Academy of European Law – ERA), Euroopa kohtunike nõukogude võrgustik (European Network of Councils for the Judiciary – ENCJ), Euroopa Liidu Kõrgema halduskohtu pädevusega Riiginõukogude ja Kõrgemate Kohtute Assotsiatsioon (Association of the Councils of State and Supreme Administrative Jurisdictions of the European Union – ACA-Europe), Euroopa Liidu ülemkohtute presidentide võrgustik (Network of the Presidents of Supreme Judicial Courts of the European Union – RPCSJUE) ja Euroopa Avaliku Halduse Instituut (European Institute of Public Administration – EIPA), peaks jääma ka edaspidi roll edendada kohtunike ja muude õigusalatöötajate koolitusprogramme, millel on tõeline Euroopa mõõde, ja seetõttu peaks neile andma piisavat rahalist toetust kooskõlas menetluste ja kriteeriumidega, mille komisjon on sätestanud käesoleva määruse kohaselt vastu võetud iga-aastastes tööprogrammides. **Lisaks võiksid sellistesse koolitusprogrammidesse oma panuse anda ka põhiõiguste alal tegutsevad organisatsioonid ja vägivalla ohvritega töötavad spetsialistid ning spetsialiseerunud akadeemilised asutused, keda tuleks vajaduse korral kaasata. Kuna naissoost kohtunikud on juhtivatel ametikohtadel alaesindatud, tuleks naissoost kohtunikke, prokuröre ja muid õiguselukutse esindajaid julgustada sellistes koolitustes osalema.**

Muudatusettepanek 19
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 9 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (9a) **Liikmesriigid peaksid investeerima rohkem kohtunike koolituse ja täiendusõppe arendamisse, kuna see on tõhusa, sõltumatu ja erapooletu kohtusüsteemi alus.**

Kolmapäev, 13. veebruar 2019

Muudatusettepanek 20
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 10 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (10a) *Programm peaks toetama ka parimate tavade edendamist soopõhise vägivalla küsimustega tegelevate kohtute vahel ning soolise vägivalla alaste ühiste ressursside ja koolitusmaterjalide vahendamist kohtunikele, prokuröridele, juristidele, politseile ja muudele soopõhise vägivalla ohvritega kokku puutuvatele spetsialistidele.*

Muudatusettepanek 21
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 11

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (11) Programmi meetmed peaksid toetama ulatuslikumat kohtuotsuste ja õigusasutuste otsuste vastastikust tunnustamist ja õigusnormide vajalikku lähendamist, mis hõlbustab asjaomaste asutuste, sealhulgas rahapesu andmebüroode vahelist koostööd, ja üksikisiku õiguste kohtulikku kaitset tsiviil- ja kaubandusajades. Programm peaks ka edasi liikuma piiriüleste juhtumitega seotud menetlusnormides ja saavutama tsiviilõiguses suurema lähenemise, mis aitab kõrvaldada takistused kohtu- ja kohtuväliste menetluste heale ja tõhusale toimimisele, mis on kõigi tsiviilvaidluste poolte huvides. Lõpuks selleks, et toetada liidu õiguse tulemuslikku täitmist ja praktilist kohaldamist tsiviilasjades tehtava õiguslase koostöö valdkonnas, tuleks programmiga toetada nõukogu otsusega 2001/470/EÜ loodud tsiviil- ja kaubandusajades käsitlevat Euroopa õiguslase koostöö võrgustikku.
- (11) Programmi meetmed peaksid toetama ulatuslikumat kohtuotsuste ja õigusasutuste otsuste vastastikust tunnustamist, **liikmesriikidevahelist usaldust** ja õigusnormide vajalikku lähendamist, mis hõlbustab asjaomaste asutuste, sealhulgas rahapesu andmebüroode vahelist koostööd, ja üksikisiku õiguste kohtulikku kaitset tsiviil- ja kaubandusajades. Programm peaks ka edasi liikuma piiriüleste juhtumitega seotud menetlusnormides, **sh vahendusmenetlustes, keskendudes eriti sellele, et lihtsustada kõikide inimeste diskrimineerimisvaba juurdepääsu õigusemõistmisele**, ja saavutama **eriti** tsiviilõiguses suurema lähenemise, mis aitab kõrvaldada takistused kohtu- ja kohtuväliste menetluste heale ja tõhusale toimimisele, mis on kõigi tsiviilvaidluste poolte huvides. Lõpuks selleks, et toetada liidu õiguse tulemuslikku täitmist ja praktilist kohaldamist tsiviilasjades tehtava õiguslase koostöö valdkonnas, tuleks programmiga toetada nõukogu otsusega 2001/470/EÜ loodud tsiviil- ja kaubandusajades käsitlevat Euroopa õiguslase koostöö võrgustikku.

Kolmapäev, 13. veebruar 2019

Muudatusettepanek 22
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 12

Komisjoni ettepanek

- (12) Vastavalt ELi lepingu artikli 3 lõikele 3, harta artiklile 24 ja ÜRO 1989. aasta lapse õiguste konventsioonile tuleks programmiga toetada lapse õiguste kaitset ning integreerida lapse õiguste kaitse edendamine kõikidesse selle meetmete rakendamisse.

Muudatusettepanek

- (12) Vastavalt ELi lepingu artikli 3 lõikele 3, harta artiklile 24 ja ÜRO 1989. aasta lapse õiguste konventsioonile tuleks programmiga toetada lapse õiguste kaitset ning integreerida lapse õiguste kaitse edendamine kõikidesse selle meetmete rakendamisse. **Selleks tuleks erilist tähelepanu pöörata meetmetele, mis on suunatud lapse õiguste kaitsele tsiviil- ja kriminaalmenetlustes, sealhulgas vanematega kinnipidamiskohtades kaasas olevate ja vangistatud vanemate laste kaitsele. Kaaluda tuleks ka piisava toetuse eraldamist koolitusmeetmetele, mis tagaksid direktiivi (EL) 2016/800 (mis käsitleb kriminaalmenetluses kahtlustatavate või süüdistatavate laste menetluslikke tagatise) nõuetekohase rakendamise.**

Muudatusettepanek 23
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 12 a (uus)

Komisjoni ettepanek

- (12a) Vastavalt ELi lepingu artikli 3 lõikele 3, harta artiklile 23 ning naistevastase vägivalga ja perevägivalga ennetamise ja tõkestamise konventsioonile (Istanbuli konventsioon) tuleks programmiga toetada naiste õiguste kaitset ning lõimida sooliste teemade edendamine kõikide selle meetmete rakendamisse. Selleks et tagada õiguskaitses kättesaadavus naistele ja tütarlastele soolise vägivalga juhtumite korral ning seda parandada, peaksid liikmesriigid ratifitseerima Istanbuli konventsiooni ja võtma vastu laiahaardelised õigusaktid soolise vägivalga tõkestamiseks liidus.

Muudatusettepanek

Kolmapäev, 13. veebruar 2019

Muudatusettepanek 24
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 12 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (12b) *Nõukogu 29. juuni 2000. aasta direktiivi 2000/43/EÜ (millega rakendatakse võrdse kohtlemise põhimõtte sõltumata isikute rassilisest või etnilisest päritolust) kohaselt tuleks programmiga toetada rassilisse või etnilisse vähemusse kuuluvate isikute, näiteks romade kaitset ning lõimida nende õiguste edendamine kõigi programmi meetmete rakendamisse, tugevdades eelkõige diskrimineerimisvastaseid meetmeid.*

Muudatusettepanek 25
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 13

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (13) Aastateks 2014–2020 loodud programmi raames oli võimalik korraldada liidu õigust puudutavaid koolitusi, eelkõige harta kohaldamisala ja kohaldamise kohta, ning need olid suunatud kohtunikele ja teistele õiguspraktikutele. Nõukogu tuletas oma 12. oktoobri 2017. aasta järeldustes harta kohaldamise kohta 2016. aastal meelde, kui oluline on suurendada teadlikkust harta kohaldamisest nii riiklikul kui ka liidu tasandil, sh poliitikakujundajate, õiguspraktikute ja õigussubjektide endi seas. Seepärast on põhiõiguste järjepideval viisil integreerimiseks vaja suurendada rahalist toetust teadlikkuse suurendamise meetmetele, mille sihtrühmaks on muud kui õigusasutused ja õiguspraktikud.

- (13) Aastateks 2014–2020 loodud programmi raames oli võimalik korraldada liidu õigust puudutavaid koolitusi, eelkõige harta kohaldamisala ja kohaldamise kohta, ning need olid suunatud kohtunikele ja teistele õiguspraktikutele. Nõukogu tuletas oma 12. oktoobri 2017. aasta järeldustes harta kohaldamise kohta 2016. aastal meelde, kui oluline on suurendada teadlikkust harta kohaldamisest nii riiklikul kui ka liidu tasandil, sh poliitikakujundajate, õiguspraktikute ja õigussubjektide endi seas. Seepärast on põhiõiguste järjepideval viisil integreerimiseks vaja suurendada rahalist toetust teadlikkuse suurendamise meetmetele, mille sihtrühmaks on muud kui õigusasutused ja õiguspraktikud **ning samuti seda ülesannet täitvad valitsusvälised organisatsioonid.**

Kolmapäev, 13. veebruar 2019

Muudatusettepanek 26

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 14

Komisjoni ettepanek

- (14) Eli toimimise lepingu artikli 67 järgi peaks liit moodustama vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala, kus austatakse põhiõigusi ning milles õiguskaitse kättesaadavus on esmatähtsal kohal. Selleks et hõlbustada tõhusat juurdepääsu õiguskaitsele ja edendada vastastikust usaldust, mis on äärmiselt oluline vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala toimimiseks, on vaja suurendada rahalist toetust muude kui õigusasutuste ja õiguspraktikute meetmetele ning kodanikuühiskonna organisatsioonide meetmetele, mis aitavad nende eesmärkide saavutamisele kaasa.

Muudatusettepanek

- (14) Eli toimimise lepingu artikli 67 järgi peaks liit moodustama vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala, kus austatakse põhiõigusi ning milles õiguskaitse **diskrimineerimisvaba** kättesaadavus **kõigile** on esmatähtsal kohal. Selleks et hõlbustada tõhusat juurdepääsu õiguskaitsele ja edendada vastastikust usaldust, mis on äärmiselt oluline vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala toimimiseks, on vaja suurendada rahalist toetust **piirkondliku ja kohaliku tasandi** muude kui õigusasutuste ja õiguspraktikute meetmetele ning kodanikuühiskonna organisatsioonide, **sealhulgas kuriteoohvrite õigusi esindavate organisatsioonide** meetmetele, mis aitavad nende eesmärkide saavutamisele kaasa. **Selleks et saavutada õiguskaitse kättesaadavus kõigile, tuleks eelkõige toetada meetmeid, mis hõlbustavad õiguskaitse tõhusat ja võrdset kättesaadavust haavatavas olukorras olevatele inimestele, nagu lapsed, etnilised vähemused, LGBTI-inimesed, puudega inimesed, soopõhise ja muud liiki isikutevahelise vägivalla ohvrid ning inimkaubanduse ohvrid ja rändajad, sõltumata nende elanikustaatuses.**

Muudatusettepanek 27

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 15

Komisjoni ettepanek

- (15) Eli toimimise lepingu artiklite 8 ja 10 kohaselt peaks programmi kõik meetmed **toetama ka naiste ja meeste** võrdõiguslikkuse arvessevõtmist ning diskrimineerimisvastaseid eesmärke **kõigis poliitikavaldkondades**.

Muudatusettepanek

- (15) Eli toimimise lepingu artiklite 8 ja 10 kohaselt peaks programmi kõik meetmed **aitama läbivalt edendada soolist võrdõiguslikkust** ja **toetama soolise** võrdõiguslikkuse arvessevõtmist ning diskrimineerimisvastaseid eesmärke. **Tuleks teha korrapäraselt järelevalvet ja hindamist, et anda hinnang nende eesmärkide järgimisele programmi meetmetes.**

Kolmapäev, 13. veebruar 2019

Muudatusettepanek 28

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 16

Komisjoni ettepanek

- (16) Käesoleva määrusega hõlmatud meetmed peaksid aitama luua Euroopa õigusruumi, suurendada piiriülest koostööd ja võrgustikku ning saavutada liidu õiguse õige, sidusa ja järjepideva kohaldamise. Rahastamismeetmed peaksid aitama luua ka ühist arusaama liidu väärtustest ja õigusriigi põhimõtetest, paremini tundma õppida Euroopa õigust ja poliitikat, jagada teadmisi ja parimaid tavasid õigusosalase koostöö vahendite kasutamisel kõigi asjaomaste sidusrühmade poolt, levitada koostalitlusvõimelisi digilahendusi, mis toetavad sujuvat ja tõhusat piiriülest koostööd, ning looma liidu õiguse ja poliitika kujundamiseks, jõustamiseks ja **nõuetekohase** rakendamise toetamiseks tugeva analüütilise aluse. Liidu sekkumine võimaldab neid meetmeid ellu viia järjepidevalt kogu liidus ning tekitab mastaabisäästu. Peale selle on liidul liikmesriikidest paremad võimalused lahendada piiriüleseid olukordi ning pakkuda **vastastikuse õppe** Euroopa platvormi.

Muudatusettepanek

- (16) Käesoleva määrusega hõlmatud meetmed peaksid aitama luua Euroopa õigusruumi, **edendada õigussüsteemi sõltumatust ja tõhusust**, suurendada piiriülest koostööd ja võrgustikku, **kindlustada liikmesriikide kohtuvõimude vastastikust usaldust** ning saavutada liidu õiguse õige, sidusa ja järjepideva kohaldamise. **Erilist tähelepanu tuleks pöörata võrdõiguslikkust käsitlevate liidu õigusaktide kohaldamisele ning ohvrite kaitset käsitlevate mitmesuguste liidu vahendite paremale rakendamisele ja koordineerimisele**. Rahastamismeetmed peaksid aitama luua ka ühist arusaama liidu väärtustest ja õigusriigi põhimõtetest, paremini tundma õppida Euroopa õigust ja poliitikat, jagada teadmisi ja parimaid tavasid õigusosalase koostöö vahendite kasutamisel kõigi asjaomaste sidusrühmade poolt, levitada **ja edendada** koostalitlusvõimelisi digilahendusi, mis toetavad sujuvat ja tõhusat piiriülest koostööd, ning looma liidu õiguse ja poliitika kujundamiseks, jõustamiseks ja **selle põhjaliku mõistmise ja rakendamise toetamiseks tugeva analüütilise aluse**. Liidu sekkumine võimaldab neid meetmeid ellu viia järjepidevalt kogu liidus ning tekitab mastaabisäästu. Peale selle on liidul liikmesriikidest paremad võimalused lahendada piiriüleseid olukordi ning pakkuda Euroopa platvormi **vastastikuseks õppeks ja parimate tavade jagamiseks**.

Muudatusettepanek 29

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 16 a (uus)

Komisjoni ettepanek

- (16a) **Programm peaks aitama kaasa ka koostöö tõhustamisele kolmandate riikidega, kui liidu õigus on eksterritoriaalselt kohaldatav, et parandada õiguskaitse kättesaadavust ning hõlbustada kohtu- ja menetlusprobleemide lahendamist eelkõige inimkaubanduse juhtumite puhul ning seoses kliimamuutuste ja ettevõtete vastutusega.**

Muudatusettepanek

Kolmapäev, 13. veebruar 2019

Muudatusettepanek 30

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 16 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (16b) Euroopa Parlamendi raportist 2017. aasta ELi õigusemõistmise tulemustabeli kohta nähtub, et liikmesriikide kohtunike ja muude õigusalatöötajate hulgas valitseb jätkuvalt märkimisväärselt ebavõrdne sugude esindatus, eelkõige (kuid mitte ainult) järgmistes punktides: naiskohtunike osakaal kohtusüsteemi kõrgematel astmetel, ametisse nimetamise läbipaistvus, töö- ja töövälise kohustuste ühitamine ja mentorlustavad. Programmiga tuleks seetõttu toetada koolitusi, mille eesmärk on neid ebavõrdsuse ilminguid kõrvaldada. Need koolitused võiksid olla suunatud liikmesriikide naiskohtunikele ja õigusala naistöötajatele või olla võimaluse korral mõeldud nii nais- kui meessoost töötajatele, eesmärgiga suurendada kogu asjaomase personali teadlikkust.

Muudatusettepanek 31

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 16 c (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (16c) Kuna liidu õigussüsteem ei taga naistele ja tütarlastele nõuetekohast õigusemõistmist ja kaitset, ei saa soolise vägivalla ohvrid vajalikku toetust. See puudutab ka seksuaalse ärakasutamise eesmärgil toimuva inimkaubanduse ohvreid, naissoost pagulasi ja sisserändajaid, LGBTIQ-inimesi ja puuetega inimesi, kelle kaitse ja toetus on samuti ebapiisav.

Kolmapäev, 13. veebruar 2019

Muudatusettepanek 32**Ettepanek võtta vastu määrus****Põhjendus 17***Komisjoni ettepanek*

- (17) Komisjon peaks tagama üldise sidususe, vastastikuse täiendavuse ja sünergia liidu organite, ametite ja asutuste, nt EUROJUSTi, eu-LISA ja Euroopa Prokuratuuri tööga, **ja tegema kokkuvõtte** teiste riiklike ja rahvusvaheliste osalejate **tööst, kes tegutsevad** programmi eesmärkidega hõlmatud valdkondades.

Muudatusettepanek

- (17) Komisjon peaks tagama üldise sidususe, vastastikuse täiendavuse ja sünergia liidu organite, ametite ja asutuste, nt EUROJUSTi, **Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti, Euroopa Pettustevastase Ameti**, eu-LISA ja Euroopa Prokuratuuri tööga, **et hinnata** teiste riiklike ja rahvusvaheliste osalejate **tööd** programmi eesmärkidega hõlmatud valdkondades **ja teha vajaduse korral parandusettepanekuid**.

Muudatusettepanek 33**Ettepanek võtta vastu määrus****Põhjendus 18***Komisjoni ettepanek*

- (18) On vaja tagada, et kõigi **programmi** raames korraldatud meetmete ja **tegevustega loodaks Euroopa lisaväärtust**, et need täiendaksid liikmesriikide tegevusi ja oleksid kooskõlas liidu muude tegevustega. Liidu eelarve vahendite tõhusaks eraldamiseks tuleks püüelda järjepidevuse, vastastikuse täiendavuse ja koostoime poole selliste rahastamisprogrammidega, millega toetatakse teineteisega tihedalt seotud poliitikavaldkondi, eelkõige õiguse, õiguste ja väärtuste fondi ja seeläbi õiguste ja väärtuste programmi raames, ning programmi ja ühtse turu programmi, piirihalduse ja julgeoleku, eelkõige Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi (Asylum and Migration Fund – AMIF) ja Sisejulgeolekufondi, strateegilise taristu, eriti digitaalse Euroopa programmi, programmi „Erasmus+“, teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammi ja ühinemiseelse abi rahastamisvahendi ja LIFE-määruse⁽¹³⁾ vahel.

⁽¹³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1293/2013, millega luuakse keskkonna- ja kliimameetmete programm (LIFE) ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 614/2007 (**EMPs kohaldatav tekst**).

Muudatusettepanek

- (18) On vaja tagada, et kõigi **õigusprogrammi** raames korraldatud meetmete ja **tegevuste elluviimisel järgitaks elujõulisust, nähtavust ning Euroopa lisaväärtuse ja usaldusväärse finantsjuhtimise juhtpõhimõtet ja** et need täiendaksid liikmesriikide tegevusi ja oleksid kooskõlas liidu muude tegevustega. Liidu eelarve vahendite tõhusaks **ja tulemuspõhiseks** eraldamiseks tuleks püüelda järjepidevuse, vastastikuse täiendavuse ja koostoime poole selliste rahastamisprogrammidega, millega toetatakse teineteisega tihedalt seotud poliitikavaldkondi, eelkõige õiguse, õiguste ja väärtuste fondi ja seeläbi õiguste ja väärtuste programmi raames, ning programmi ja ühtse turu programmi, piirihalduse ja julgeoleku, eelkõige Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi (Asylum and Migration Fund – AMIF) ja Sisejulgeolekufondi, strateegilise taristu, eriti digitaalse Euroopa programmi, **Euroopa Sotsiaalfond+**, programmi „Erasmus+“, teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammi ja ühinemiseelse abi rahastamisvahendi ja LIFE-määruse vahel⁽¹³⁾. **Õigusprogrammi rakendamine ei tohiks piirata, vaid peaks täiendama selliste liidu õigusaktide ja poliitikate kohaldamist, mis käsitlevad liidu eelarve kaitsmist olukordades, kus liikmesriikides esineb üldistunud puudusi õigusriigi toimimises.**

⁽¹³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1293/2013, millega luuakse keskkonna- ja kliimameetmete programm (LIFE) ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 614/2007 (**ELT L 347, 20.12.2013, lk 185**).

Kolmapäev, 13. veebruar 2019

Muudatusettepanek 34
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 19 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (19a) Tuleks täiustada mehhanisme seose tagamiseks liidu rahastamispoliitika ja liidu väärtuste vahel, võimaldades komisjonil teha nõukogule ettepaneku kanda programmi üle vahendid, mis on liikmesriigile eraldatud eelarve jagatud täitmise raames, kui asjaomase liikmesriigi suhtes kohaldatakse liidu väärtustega seotud menetlusi. Liidu kõikehõlmav demokraatia, õigusriigi ja põhiõiguste mehhanism peaks tagama kõigi liikmesriikide tegevuse korrapärase ja võrdse läbivaatamise, millega tagatakse vajalik teave meetmete võtmiseks, et kaotada liikmesriikides üldiste liidu väärtustega seotud puudujäägid. Ühetaolise rakendamise tagamiseks ja võetavate meetmete olulist finantsmõju arvestades tuleks rakendamisolitused anda nõukogule, kes peaks tegutsema komisjoni ettepaneku alusel. Et hõlbustada nende otsuste vastuvõtmist, mida on vaja tõhusate meetmete tagamiseks, tuleks kasutada kvalifitseeritud häälteenamust nõudvat pöördhääletust.

Muudatusettepanek 35
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 19 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (19b) Oluline on tagada programmi usaldusväärne finantsjuhtimine ja rakendamine võimalikult tulemuslikult ja kasutajasõbralikult, tagades samal ajal ka õiguskindluse ja programmile juurdepääsu kõigile osalejatele.

Muudatusettepanek 36
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 19 c (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (19c) Programmi eesmärkide saavutamiseks ja rahaliste vahendite optimaalseks kasutamiseks on kõige olulisem parandada programmi elluviimist ja raha kasutamist.

Kolmapäev, 13. veebruar 2019

Muudatusettepanek 37**Ettepanek võtta vastu määrus****Põhjendus 20***Komisjoni ettepanek*

- (20) Programmi suhtes kohaldatakse määrust (EL, Euratom) [the new FR] (edaspidi „finantsmäärus“). Selles määruses sätestatakse liidu eelarve täitmise eeskirjad, sealhulgas eeskirjad toetuste, auhindade, hangete, kaudse eelarve täitmise, rahastamisvahendite ja eelarvetagatiste kohta.

Muudatusettepanek

- (20) Programmi suhtes kohaldatakse määrust (EL, Euratom) [the new FR] (edaspidi „finantsmäärus“). Selles määruses sätestatakse liidu eelarve täitmise eeskirjad, sealhulgas eeskirjad toetuste, auhindade, hangete, kaudse eelarve täitmise, rahastamisvahendite ja eelarvetagatiste kohta, **ning nõutakse ressurside kasutamisel täielikku läbi-paistvust, usaldusväärset finantsjuhtimist ja ressursi-de mõistlikku kasutamist. Eeskätt tuleks programmi rakendamise raames rakendada ja tugevdada veelgi eeskirju, milles käsitletakse võimalust rahastada koha-likke, piirkondlikke, riiklikke ja riikidevahelisi kodanikuühiskonna organisatsioone mitmeaastaste te-gevustoetuste ja alltoetuste kaudu ning tingimuste kaudu, millega tagatakse kiired ja paindlikud toetuste andmise menetlused, nagu kaheastmeline taotlusmenet-lus, kasutajasõbralikud taotlusvõimalused ja aruand-lusmenetlused. Kaasrahastamise kriteeriumide puhul tuleks arvesse võtta vabatahtlikku tööd.**

Muudatusettepanek 38**Ettepanek võtta vastu määrus****Põhjendus 21***Komisjoni ettepanek*

- (21) Käesoleva määrusega ette nähtud rahastamisliikide ja eelarve täitmise viiside valikul lähtutakse nende võimest saavutada meetmete erieesmäärke ja tulemusi, võttes eelkõige arvesse kontrollidega seotud kulusid, haldus-koormust **ja** eeldatavat nõuete täitmata jätmisega seotud riski. See peaks hõlmama kindlasummaliste maksete, kindlamääraliste maksete **ja** ühikuhindade kasutamise kaalumist ning ka sellist rahastamist, mis ei ole seotud finantsmääruse artikli 125 lõikes 1 osutatud kuludega.

Muudatusettepanek

- (21) Käesoleva määrusega ette nähtud rahastamisliikide ja eelarve täitmise viiside valikul lähtutakse nende võimest saavutada meetmete erieesmäärke ja **soovitud** tulemusi, võttes eelkõige arvesse kontrollidega seotud kulusid, halduskoormust, **asjakohaste sidusrühmade ja sihtrüh-ma kuuluvate toetusesaajate suurust ja suutlikkust ning** eeldatavat nõuete täitmata jätmisega seotud riski. See peaks hõlmama kindlasummaliste maksete, kindla-määraliste maksete, ühikuhindade **ja alltoetuste** kasuta-mise kaalumist ning ka sellist rahastamist, mis ei ole seotud finantsmääruse artikli 125 lõikes 1 osutatud kuludega.

Kolmapäev, 13. veebruar 2019

Muudatusettepanek 39
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhendus 22

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(22) Vastavalt finantsmäärusele, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL, Euratom) nr 883/2013⁽¹⁵⁾, nõukogu määrusele (Euratom, EÜ) nr 2988/95⁽¹⁶⁾, nõukogu määrusele (Euratom, EÜ) nr 2185/96⁽¹⁷⁾ ja nõukogu määrusele (EL) 2017/1939⁽¹⁸⁾ tuleb liidu finantshuve kaitsta proportsionaalsete meetmetega, mis hõlmavad õigusnormide rikkumise ja pettuste ärahoidmist, avastamist, korrigeerimist ja uurimist, kadumaläinud, alusetult väljamakstud või ebaõigesti kasutatud vahendite sissenõudmist ja vajaduse korral halduskaristuste kehtestamist. Eelkõige **võib** Euroopa Pettustevastane Amet (OLAF) **korraldada** haldusjuurdlusti, sealhulgas kohapealseid kontrolle ja inspekteerimisi vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL, Euratom) nr 883/2013 ning nõukogu määrusele (Euratom, EÜ) nr 2185/96 ja neis määrustes sätestatud korras, et teha kindlaks, kas on esinenud pettust, korruptsiooni või muud liidu finantshuve kahjustavat ebaseaduslikku tegevust. Vastavalt määrusele (EL) 2017/1939 **võib** Euroopa Prokuratuur **uurida** pettusi ja muid kuritegusid, mis kahjustavad liidu finantshuve, ja **esitada** nendes süüdistusi, nagu sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2017/1371⁽¹⁹⁾. Finantsmääruse kohaselt peab iga isik või üksus, kes saab liidu rahalisi vahendeid, tegema liidu finantshuve kaitsel täielikult koostööd ja andma komisjonile, OLAFile, Euroopa Prokuratuurile ja Euroopa Kontrollikoja vajalikud õigused ja juurdepääsu ning tagama, et kolmandad isikud, kes on kaasatud liidu vahendite haldamisse, annaksid samaväärsed õigused.

(22) Vastavalt finantsmäärusele, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL, Euratom) nr 883/2013⁽¹⁵⁾, nõukogu määrusele (Euratom, EÜ) nr 2988/95⁽¹⁶⁾, nõukogu määrusele (Euratom, EÜ) nr 2185/96⁽¹⁷⁾ ja nõukogu määrusele (EL) 2017/1939⁽¹⁸⁾ tuleb liidu finantshuve kaitsta proportsionaalsete meetmetega, mis hõlmavad **programmi rahastamis- ja valikumenetluste täielikku läbipaistvust**, õigusnormide rikkumise ja pettuste ärahoidmist, avastamist, korrigeerimist ja uurimist, kadumaläinud, alusetult väljamakstud või ebaõigesti kasutatud vahendite sissenõudmist ja vajaduse korral halduskaristuste kehtestamist. Eelkõige **peaks** Euroopa Pettustevastane Amet (OLAF) **korraldama** haldusjuurdlusti, sealhulgas kohapealseid kontrolle ja inspekteerimisi vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL, Euratom) nr 883/2013 ning nõukogu määrusele (Euratom, EÜ) nr 2185/96 ja neis määrustes sätestatud korras, et teha kindlaks, kas on esinenud pettust, korruptsiooni või muud liidu finantshuve kahjustavat ebaseaduslikku tegevust. Vastavalt määrusele (EL) 2017/1939 **peaks** Euroopa Prokuratuur **uurima** pettusi ja muid kuritegusid, mis kahjustavad liidu finantshuve, ja **esitama** nendes süüdistusi, nagu sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2017/1371⁽¹⁹⁾. Finantsmääruse kohaselt peab iga isik või üksus, kes saab liidu rahalisi vahendeid, tegema liidu finantshuve kaitsel täielikult koostööd ja andma komisjonile, OLAFile, Euroopa Prokuratuurile ja Euroopa Kontrollikoja vajalikud õigused ja juurdepääsu ning tagama, et kolmandad isikud, kes on kaasatud liidu vahendite haldamisse, annaksid samaväärsed õigused.

⁽¹⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. septembri 2013. aasta määrus (EL, Euratom) nr 883/2013, mis käsitleb Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdlusti ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1073/1999 ja nõukogu määrus (Euratom) nr 1074/1999, (ELT L 248, 18.9.2013, lk 1).

⁽¹⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. septembri 2013. aasta määrus (EL, Euratom) nr 883/2013, mis käsitleb Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdlusti ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1073/1999 ja nõukogu määrus (Euratom) nr 1074/1999, (ELT L 248, 18.9.2013, lk 1).

⁽¹⁶⁾ Nõukogu 18. detsembri 1995. aasta määrus (EÜ, Euratom) nr 2988/95 Euroopa ühenduste finantshuve kaitses kohta (EÜT L 312, 23.12.1995, lk 1).

⁽¹⁶⁾ Nõukogu 18. detsembri 1995. aasta määrus (EÜ, Euratom) nr 2988/95 Euroopa ühenduste finantshuve kaitses kohta (EÜT L 312, 23.12.1995, lk 1).

⁽¹⁷⁾ Nõukogu 11. novembri 1996. aasta määrus (Euratom, EÜ) nr 2185/96, mis käsitleb komisjoni tehtavat kohapealset kontrolli ja inspekteerimist, et kaitsta Euroopa ühenduste finantshuve pettuste ja igasuguse muu eeskirjade eiramiste eest (EÜT L 292, 15.11.1996, lk 2).

⁽¹⁷⁾ Nõukogu 11. novembri 1996. aasta määrus (Euratom, EÜ) nr 2185/96, mis käsitleb komisjoni tehtavat kohapealset kontrolli ja inspekteerimist, et kaitsta Euroopa ühenduste finantshuve pettuste ja igasuguse muu eeskirjade eiramiste eest (EÜT L 292, 15.11.1996, lk 2).

Kolmapäev, 13. veebruar 2019

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

⁽¹⁸⁾ Nõukogu 12. oktoobri 2017. aasta määrus (EL) 2017/1939, millega rakendatakse tõhustatud koostööd Euroopa Prokuratuuri asutamisel (ELT L 283, 31.10.2017, lk 1).

⁽¹⁸⁾ Nõukogu 12. oktoobri 2017. aasta määrus (EL) 2017/1939, millega rakendatakse tõhustatud koostööd Euroopa Prokuratuuri asutamisel (ELT L 283, 31.10.2017, lk 1).

⁽¹⁹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuli 2017. aasta direktiiv (EL) 2017/1371, mis käsitleb võitlust liidu finantshuve kahjustavate pettuste vastu kriminaalõiguse abil (ELT L 198, 28.7.2017, lk 29).

⁽¹⁹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuli 2017. aasta direktiiv (EL) 2017/1371, mis käsitleb võitlust liidu finantshuve kahjustavate pettuste vastu kriminaalõiguse abil (ELT L 198, 28.7.2017, lk 29).

Muudatusettepanek 40

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 23

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(23) Kolmandad riigid, kes on Euroopa Majanduspiirkonna (EMP) liikmed, võivad liidu programmides osaleda koostöö raames, mis on kehtestatud EMP lepingu alusel, millega on ette nähtud programmide rakendamine selle lepingu kohase otsuse alusel. Kolmandad riigid võivad osaleda ka muude õiguslike vahendite alusel. Käesolevas määruses tuleks kehtestada erisätted, et anda vastutavale eelarvevahendite käsutajale, Euroopa Pettustevastase Ametile (OLAF) ja Euroopa Kontrollikojale õigused ja juurdepääs, mida neil on vaja oma volituste täieulatuslikuks kasutamiseks.

(23) Kolmandad riigid, kes on Euroopa Majanduspiirkonna (EMP) liikmed, võivad liidu programmides osaleda koostöö raames, mis on kehtestatud EMP lepingu alusel, millega on ette nähtud programmide rakendamine selle lepingu kohase otsuse alusel. Kolmandad riigid võivad osaleda ka muude õiguslike vahendite alusel. Käesolevas määruses tuleks kehtestada erisätted, et anda vastutavale eelarvevahendite käsutajale, **inimõiguste asutustele ja võrgustikele, sh inimõiguste kaitsmise eest vastutavatele liikmesriikide asutustele, mittediskrimineerimise ja võrdõiguslikkuse poliitika eest vastutavatele asutustele ja võrgustikele, ombudsmanidele, Euroopa Põhiõiguste Ametile, Euroopa Pettustevastase Ametile (OLAF) ja Euroopa Kontrollikojale õigused ja juurdepääs, mida neil on vaja oma volituste täieulatuslikuks kasutamiseks ning koostoime ja koostöö edendamiseks. Peaks olema võimalik kaasata kolmandaid riike, eriti juhul kui nende kaasamine toetab programmi eesmärke, jälgides, et see vastab üldpõhimõtetele ja üldistele tingimustele, mis reguleerivad nende riikide osalemist liidu programmides, nagu on kehtestatud asjaomastes raamlepingutes ja assotsiatsiooninõukogu otsustes või samalaadsetes kokkulepetes.**

Kolmapäev, 13. veebruar 2019

Muudatusettepanek 41
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 24 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (24a) *Ettepanekuga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus liidu eelarve kaitsmise kohta juhul, kui liikmesriikides esineb üldistunud puudusi õigusriigi toimimises, seatakse eesmärgiks anda liidule vahendid, mis aitaksid tal paremini kaitsta oma eelarvet, kui puudused õigusriigi põhimõtte järgimises kahjustavad või võivad kahjustada liidu finantshuvide usaldusväärset finantsjuhtimist. See peaks täiendama õigusprogrammi, mille roll on erinev, nimelt toetada täiendavalt õigusriigi põhimõttel ja vastastikusel usaldusel rajaneva Euroopa õigusruumi arengut ning tagada, et inimesed saaksid oma õigusi kasutada.*

Muudatusettepanek 42
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 25

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (25) Vastavalt [nõukogu otsuse 2013/755/EL⁽¹⁾ artiklile 94] on ülemeremaadel ja -territooriumidel **asuvad** isikud ja üksused rahastamiskõlblikud, kui programmi eeskirjadest ja eesmärkidest või võimalikest kokkulepetest liikmesriigiga, millega vastav ülemeremaa või -territoorium on seotud, ei tulene teisiti.

⁽¹⁾ Nõukogu 25. novembri 2013. aasta otsus 2013/755/EL ülemeremaade ja -territooriumide Euroopa Liiduga assotsieerimise kohta („ÜMTde assotsieerimise otsus“) (ELT L 344, 19.12.2013, lk 1).

- (25) Vastavalt [**viidet ajakohastatakse vajaduse korral vastavalt uuele ülemeremaid ja territooriume käsitlevale otsusele:** nõukogu otsuse 2013/755/EL⁽¹⁾ artiklile 94] on ülemeremaadel ja -territooriumidel **asutatud** isikud ja üksused rahastamiskõlblikud, kui programmi eeskirjadest ja eesmärkidest või võimalikest kokkulepetest liikmesriigiga, millega vastav ülemeremaa või -territoorium on seotud, ei tulene teisiti. **Programmiga tuleb tagada, et sellised isikud ja üksused on oma rahastamiskõlblikkusest piisavalt teavitatud.**

⁽¹⁾ Nõukogu 25. novembri 2013. aasta otsus 2013/755/EL ülemeremaade ja -territooriumide Euroopa Liiduga assotsieerimise kohta („ÜMTde assotsieerimise otsus“) (ELT L 344, 19.12.2013, lk 1).

Muudatusettepanek 43
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 25 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (25a) *See programm peaks aitama täita liidu ja selle liikmesriikide kohustust saavutada kestliku arengu eesmärgid, lähtudes nende olulisusest ja asjakohasusest.*

Kolmapäev, 13. veebruar 2019

Muudatusettepanek 44
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 27

Komisjoni ettepanek

- (27) Vastavalt 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelise parema õigusloome kokkuleppe punktidele 22 ja 23 tuleb seda programmi hinnata teabe alusel, mis on kogutud konkreetse järelvalvekorra alusel, vältides samal ajal ülereguleerimist ja halduskoormust, eelkõige **liikmesriikides. Asjakohasel juhul võib niisugune kord sisaldada ka** mõõdetavaid näitajaid, **mille alusel koguda tõendeid** programmi mõju kohta kohapeal.

Muudatusettepanek

- (27) Vastavalt 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelise parema õigusloome kokkuleppe punktidele 22 ja 23 tuleb seda programmi hinnata teabe alusel, mis on kogutud konkreetse järelvalvekorra alusel, vältides samal ajal ülereguleerimist ja halduskoormust, eelkõige **programmi toetusesaajatele. See kord peaks vajaduse korral hõlmama** mõõdetavaid näitajaid, **et hinnata nende põhjal** programmi mõju kohapeal.

Muudatusettepanek 45
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 1 – lõik 2

Komisjoni ettepanek

Selles sätestatakse programmi eesmärgid, eelarve **aastateks** 2021–2027, liidupoolse rahastamise vormid ja sellise rahastamise eeskirjad.

Muudatusettepanek

Selles sätestatakse programmi eesmärgid, eelarve **ajavahemikuks 1. jaanuar 2021 – 31. detsember** 2027, liidupoolse rahastamise vormid ja sellise rahastamise eeskirjad.

Muudatusettepanek 46
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 2 – lõik 1 – punkt 1

Komisjoni ettepanek

1. „kohtunikud ja muud õigusalatöötajad“ – kohtunikud, prokurörid ja kohtutöötajad, samuti õigusasutustega seotud õigusvaldkonna spetsialistid, nt **juristid**, notarid, kohtutäiturid või täiteametnikud, pankrotihaldurid, vahendajad, kohtutõlgid ja -tõlkijad, kohtueksperdid, vanglaametnikud ja kriminaalhooldusametnikud.

Muudatusettepanek

1. „kohtunikud ja muud õigusalatöötajad“ – kohtunikud, prokurörid ja kohtutöötajad, samuti õigusasutustega seotud õigusvaldkonna spetsialistid, nt **advokaadid ja süüdistajad**, notarid, kohtutäiturid või täiteametnikud, pankrotihaldurid, vahendajad, kohtutõlgid ja -tõlkijad, kohtueksperdid, vanglaametnikud ja kriminaalhooldusametnikud.

Kolmapäev, 13. veebruar 2019

Muudatusettepanek 47

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 3 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. Programmi üldeesmärk on aidata edasi arendada õigusriigi põhimõttel **ning** vastastikusel tunnustamisel ja usaldusel põhinevat ELi **õigusruumi**.

Muudatusettepanek

1. Programmi üldeesmärk on aidata edasi arendada õigusriigi põhimõttel, **sealhulgas kohtunike sõltumatusel ja kohtusüsteemi erapooletusel**, vastastikusel tunnustamisel ja usaldusel **ning piiriülel koostööl** põhinevat ELi **vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanevat ala, aidates sellega kaasa demokraatia, õigusriigi ja põhiõiguste arengule**.

Muudatusettepanek 48

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 3 – lõige 2 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek

2. Programmi erieesmärgid on järgmised, **nagu täpsustatud I lisas**:

Muudatusettepanek

2. Programmi erieesmärgid on järgmised:

Muudatusettepanek 49

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 3 – lõige 2 – punkt a

Komisjoni ettepanek

a) hõlbustada ja toetada tsiviil- ja kriminaalasjades tehtavat õiguslast koostööd ning edendada **õigusriigi põhimõtet**, toetades püüdlusi parandada **riiklike** õigussüsteemide **ja otsuste täitmise tõhusust**;

Muudatusettepanek

a) hõlbustada ja toetada **demokraatia ja põhiõiguste järgimise vaimus** tsiviil- ja kriminaalasjades tehtavat õiguslast koostööd, **sealhulgas koostööd väljaspool liidu piire, kui liidu õigust kohaldatakse ekstraterritoriaalselt, et parandada füüsiliste ja juriidiliste isikute õiguskaitse kättesaadavust** ning edendada **õigusriiki ja kohtusüsteemi sõltumatust**, toetades püüdlusi parandada **riikide** õigussüsteemide **tõhusust, kohtuotsuste nõuetekohast täitmist ja ohvrite kaitset**;

Kolmapäev, 13. veebruar 2019

Muudatusettepanek 50**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 3 – lõige 2 – punkt b**

Komisjoni ettepanek

b) toetada ja edendada õigusosalast koolitust, et edendada ühist õigus-, **kohtu** ja õigusriigikultuuri;

Muudatusettepanek

b) toetada ja edendada **riigisisest ja riikidevahelist** õigusosalast **koolitust, sealhulgas õigusterminoloogia alast** koolitust, et edendada ühist õigus-, **kohtu-** ja õigusriigikultuuri ning **vastastikuse tunnustamise ja menetluslike tagatiste alaste liidu õigusaktide järjepidevat ja tõhusat rakendamist. Koolitus peab olema sootundlik, võtma arvesse laste ja puudega isikute erivajadusi, olema vajaduse korral ohvri-keskne, hõlmama eeskätt tsiviil- ja kriminaalõigust ning vajaduse korral haldusõigust, põhiõigusi, samuti terrorismi- ja radikaliseerumisevastast võitlust;**

Muudatusettepanek 51**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 3 – lõige 2 – punkt c**

Komisjoni ettepanek

c) hõlbustada kõigi jaoks tõhusat juurdepääsu õiguskaitsele ja tõhusaid õiguskaitsevahendeid, sh elektrooniliste vahendite kaudu, edendades tõhusaid tsiviilkohtu- ja kriminaalmenetlusi ning edendades ja toetades kuriteoohvrite **õiguseid** ning kahtlustatavate ja süüdistatavate **menetlusõiguseid** kriminaalmenetlustes.

Muudatusettepanek

c) hõlbustada kõigi jaoks – **pöörates erilist tähelepanu ebavõrdsusele ja diskrimineerimisele mis tahes alusel, nagu loetletud harta artiklis 21** – tõhusat ja **mittediskrimineerivat** juurdepääsu õiguskaitsele ja tõhusaid õiguskaitsevahendeid, sh elektrooniliste vahendite kaudu (**e-õiguskeskkond**), edendades tõhusaid tsiviilkohtu- ja kriminaalmenetlusi ja **vajaduse korral haldusmenetlusi** ning edendades ja toetades **kõigi** kuriteoohvrite **õigusi** ning kahtlustatavate ja süüdistatavate **menetlusõigusi** kriminaalmenetlustes, **pöörates erilist tähelepanu lastele ja naistele;**

Muudatusettepanek 52**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 3 – lõige 2 – punkt c a (uus)**

Komisjoni ettepanek

ca) edendada uimastitega seotud teadusuuringute rakendamist praktikas, toetada kodanikuühiskonna organisatsioone, laiendada selle valdkonna teadmiste baasi ja töötada välja uuenduslikke meetodeid uute psühhoaktiivsete ainete ning inimkaubanduse ja salakaubaveo probleemide lahendamiseks.

Muudatusettepanek

Kolmapäev, 13. veebruar 2019

Muudatusettepanek 53

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 3 – lõige 2 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2a. Programmi kõigi meetmete rakendamisel püütakse toetada ja edendada horisontaalse eesmärgina võrdsete õiguste kaitset ja diskrimineerimise lubamatuse põhimõtet, mis on sätestatud harta artiklis 21.

Muudatusettepanek 54

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 4 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1. Programmi rakendamise rahastamispakett aastatel 2021–2027 on *jooksevhindades* [305 000 000] eurot.

1. Vastavalt 2. detsembri 2013. aasta institutsioonidevahelise kokkuleppe (Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni vahel eelarvedistsipliini, eelarvealase koostöö ning usaldusväärse finantsjuhtimise kohta) punktile 17 [vajaduse korral ajakohastatakse viidet uuele institutsioonidevahelisele kokkuleppele] on programmi rakendamise rahastamispakett aastatel 2021–2027, mis on eelarvepädeva asutuse jaoks iga-aastase eelarvemenetluse käigus esmane viide, 316 000 000 eurot 2018. aasta hindades (356 000 000 eurot jooksevhindades).

Muudatusettepanek 55

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 4 – lõige 2 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2a. Soolise võrdõiguslikkuse edendamise seotud meetmete jaoks eraldatud eelarve esitatakse kord aastas.

Kolmapäev, 13. veebruar 2019

Muudatusettepanek 56
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 4 – lõige 4

Komisjoni ettepanek

4. Vahendid, mis on liikmesriikidele eraldatud eelarve jagatud täitmise raames, võib liikmesriikide palvel kanda üle programmile. Komisjon haldab neid vahendeid otseselt finantsmääruse artikli 62 lõike 1 punkti a **alusel või kaudselt artikli 62 lõike 1 punkti c** alusel. Võimaluse korral peetakse vahendite kasutamisel silmas asjaomase liikmesriigi huve.

Muudatusettepanek

4. Vahendid, mis on liikmesriikidele eraldatud eelarve jagatud täitmise raames, võib liikmesriikide **või komisjoni** palvel kanda üle programmile. Komisjon haldab neid vahendeid otseselt finantsmääruse artikli 62 lõike 1 punkti a alusel. Võimaluse korral peetakse vahendite kasutamisel silmas asjaomase liikmesriigi huve.

Muudatusettepanek 58
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 6 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

2. Programmist võib anda rahalisi toetusi ükskõik millises finantsmäärusekohases vormis.

Muudatusettepanek

2. Programmist võib anda rahalisi toetusi ükskõik millises finantsmäärusekohases vormis, **peamiselt meetmetoetuste ning iga-aastaste ja mitmeaastaste tegevustoetuste kujul. Rahaliste toetustega tagatakse usaldusväärse finantsjuhtimise ja avaliku sektori vahendite mõistlik kasutamine, madalam halduskoormus programmi läbiviija ja toetusesaajate jaoks ning võimalike toetusesaajate juurdepääs programmi vahenditele. Kasutada võib kindlasummalisi makseid, ühikuhindu, kindlamääralisi makseid ja alltoetusi ning kolmandatele isikutele antavaid rahalisi toetusi. Kaasrahastamist aktsepteeritakse mitterahalisena ja sellest võib piiratud lisarahastamise juhtudel loobuda.**

Kolmapäev, 13. veebruar 2019

Muudatusettepanek 59
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 7

Komisjoni ettepanek

Artikkel 7

Meetmete liik

Muudatusettepanek

Artikkel 7

Meetmete liik

Käesoleva määruse alusel võib rahastada meetmeid, mis aitavad kaasa artiklis 3 täpsustatud erieesmärkide saavutamisele. Rahastamiskõlblikud on eelkõige **I lisas loetletud** meetmed.

Käesoleva määruse alusel võib rahastada meetmeid, mis aitavad kaasa artiklis 3 täpsustatud erieesmärkide saavutamisele. Rahastamiskõlblikud on eelkõige **järgmised** meetmed:

- 1) teadlikkuse suurendamine, teabe jagamine, et parandada liidu poliitika ja liidu õiguse, sh materiaal- ja menethusõiguse, õiguslase koostöö vahendite, Euroopa Liidu Kohtu asjaomase kohtupraktika ja võrdleva õiguse ning Euroopa ja rahvusvaheliste standardite tundmist, keskendudes eriti sellele, et suurendada arusaamist õiguse multidistsiplinaarsetest, valdkondadeülelistest ja interdistsiplinaarsetest valdkondadest, nagu kaubandus ja inimõigused, ning ekstraterritoriaalsete kohtuvaidluste lahendamisest;
- 2) vastastikune õppimine heade tavade jagamise kaudu sidusrühmade, sh kodanikuühiskonna organisatsioonide vahel, et parandada teadmisi ja vastastikust arusaamist liikmesriikide tsiviil- ja kriminaalõigusest ning õigus- ja kohtusüsteemidest, sh õigusriigist ja õiguskaitse kättesaadavusest, ning vastastikuse usalduse suurendamise ja heade tavade vahetamise abil lapsi arvestava õigusemõistmise vallas ning kohtusüsteemis soolise aspekti edendamise ja arvessevõtmise abil;
- 3) koolitused kohtunikele, juristidele, prokuröridele ja politseile ning muudele õigussüsteemi töötajatele probleemide ja takistuste kohta, millega puutuvad kokku haavatavas olukorras inimesed, sealhulgas lapsed, rahvusvähemused, LGBTI-inimesed, puudega inimesed, soopõhise ja muud liiki isikutevahelise vägivalla ohvrid ning inimkaubanduse ohvrid, ning koolitused teemal, kuidas tagada kuriteoohvrite nõuetekohane kaitse;
- 4) analüüsi- ja järelevalvemeetmed, et õppida paremini tundma ja mõistma tõkkeid, mis võivad takistada Euroopa õigusruumi tõrgeteta toimimist, ning parandada liidu õiguse ja poliitika rakendamist liikmesriikides, võttes arvesse ka liidu õiguse mõju kolmandatele riikidele;

Kolmapäev, 13. veebruar 2019

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- 5) meetmed Euroopa õigusruumi tõrgeteta toimimise parandamiseks, sealhulgas demokraatia, õigusriigi ja põhiõiguste järelvalve liikmesriikides ning teadusuuringud selle kohta, kuidas kaotada takistused õiguskaitse üldisel, mittediskrimineerival ja tõhusal kättesaadavusel kõigile;
- 6) algatused sugude ebavõrdse esindatuse vähendamiseks liikmesriikide kohtunike ja kohtutöötajate seas, korraldades selleks kas koolitusi naissoost töötajatele või koolitusi nii nais- kui ka meessoost töötajatele, millega suurendatakse teadlikkust sellistest küsimustest nagu naissoost kohtunike väike osakaal kõrgemates kohtuinstantsides või vajadus ametissenimetamise läbipaistvate ja objektiivsete kriteeriumite järele;
- 7) sidusrühmade, sh ohvrite kaitse ja õiguskaitsega tegelevate kodanikuühiskonna organisatsioonide koolitamine kahju hüvitamise hagi esitamise vallas, et parandada liidu poliitika ja õiguse, sh materiaal- ja menetlusõiguse ning põhiõiguste tundmist, kuriteoohvrite toetamist ja kaitsmist, kollektiivse õiguskaitse ja üldise kohtualluvuse kasutamist, liidu õigusala koostöö vahendite kasutamist, Euroopa Liidu Kohtu asjaomase kohtupraktika, õiguskeele ja võrdleva õiguse tundmist;
- 8) kohtutöötajate ja muude karistusõiguse, kinnipidamise ja vanglahalduse valdkonna sidusrühmade valdkondadevaheline koolitus, et hõlbustada parimate tavade vahetamist;
- 9) kohtutöötajate ja muude alaealistega seotud õiguse valdkonna sidusrühmade valdkondadevaheline koolitus, et valmistada ette ja edendada direktiivi (EL) 2016/800 (mis käsitleb kriminaalmenetluses kahtlustatavate või süüdistatavate laste menetluslikke tagatisi) nõuetekohast rakendamist;
- 10) info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (IKT) ning e-õiguse vahendite arendamine ja hooldus, et parandada õigussüsteemide tõhusust ning nende koostööd info- ja kommunikatsioonitehnoloogia abil, sh süsteemide ja rakenduste piiriülene koostalitlusvõime, privaatsus ja andmekaitse;

Kolmapäev, 13. veebruar 2019

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- 11) *peamiste Euroopa tasandi võrgustike ja Euroopa õigusalaste võrgustike, sh liidu õiguse alusel loodud võrgustike suutlikkuse suurendamine, et tagada liidu õiguse tulemuslik kohaldamine ja jõustamine, edendada liidu õigust ja programmiga hõlmatud valdkondades poliitikaeesmärke ja strateegiaid ning neid edasi arendada;*
- 12) *struktuuriabi andmine programmiga hõlmatud valdkondades tegutsevatele kodanikuühiskonna organisatsioonidele ja teistele asjaomastele sidusrühmadele ning nende organisatsioonide heaks töötavate õigusekspertide suutlikkuse suurendamiseks ja koolitamiseks, samuti selliste organisatsioonide konkreetseks tegevuseks, sealhulgas selgitustööks, võrgustikutegevuseks, kohtuvaidlusteks, mis puudutavad demokraatia, õigusriigi ja põhiõigustega seotud rikkumisi, kodanike kaasamiseks ja koolitamiseks ning asjaomaste teenuste osutamiseks;*
- 13) *programmi tundmise ja selle tulemuste levitamise, ülekantavuse ja läbipaistvuse parandamine ning inimeste teavitamine nendest, sh sõltumatute programmikontaktpunktide/riiklike kontaktisikute võrgustiku loomise ja toetamise kaudu;*
- 14) *võrdlevad uuringud, teadusuuringud, analüüsid ja küsitlused, hindamised, mõjuhindamised ning suuniste, aruannete ja õppematerjalide väljatöötamine ja avaldamine.*

Muudatusettepanek 60

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 9 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1. Meede, mis on saanud toetust programmi alusel, võib saada toetust ka mõne muu liidu programmi alusel, sealhulgas eelarve jagatud täitmise alla kuuluvatest fondidest, tingimusel, et neist toetustest ei kaeta samu kulusid. [Kumulatiivne rahastamine ei tohi ületada meetme rahastamiskõlblikke kogukulusid ja toetust muudest liidu programmidest võib arvutada proportsionaalselt].

1. Meede, mis on saanud toetust programmi alusel, võib saada toetust ka mõne muu liidu programmi alusel, sealhulgas eelarve jagatud täitmise alla kuuluvatest fondidest, tingimusel, et neist toetustest ei kaeta samu kulusid **ja välditakse topelrahastamist, näidates selgelt ära iga kululiigi rahastamise allikad, nagu näeb ette usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõte**. [Kumulatiivne rahastamine ei tohi ületada meetme rahastamiskõlblikke kogukulusid ja toetust muudest liidu programmidest võib arvutada proportsionaalselt].

Kolmapäev, 13. veebruar 2019

Muudatusettepanek 61
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 9 – lõige 3 – lõik 2 – punkt a

Komisjoni ettepanek

a) neid on hinnatud **programmi konkursikutse** raames;

Muudatusettepanek

a) neid on **nõuetekohaselt** hinnatud **programmikohaste projektikonkursside** raames;

Muudatusettepanek 62
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 10 – lõige 3

Komisjoni ettepanek

3. Euroopa õiguslase koolituse võrgustikule **võib anda** tegevustoetust ilma konkursikutseta selle alalise tööprogrammiga seotud kulude katmiseks.

Muudatusettepanek

3. Euroopa õiguslase koolituse võrgustikule **antakse** tegevustoetust ilma konkursikutseta selle alalise tööprogrammiga seotud kulude katmiseks.

Muudatusettepanek 63
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 11 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

2. Komisjon võtab tööprogrammi vastu **rakendusaktiga**. Nimetatud **rakendusakt** võetakse vastu kooskõlas **artiklis 17 osutatud nõuandemenetlusega**.

Muudatusettepanek

2. Komisjon võtab tööprogrammi vastu **delegeeritud õigusaktiga**. Nimetatud **delegeeritud õigusakt** võetakse vastu kooskõlas **artikliga 14**.

Muudatusettepanek 65
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 12 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. Näitajad, mille abil antakse aru artiklis 3 sätestatud programmi eesmärkide saavutamisel tehtud edusammude kohta, on esitatud **II lisas**.

Muudatusettepanek

1. Näitajad, mille abil antakse aru artiklis 3 sätestatud programmi eesmärkide saavutamisel tehtud edusammude kohta, on esitatud **lisas**. **Järelevalve ja aruandluse jaoks kogutud andmed jagatakse vajaduse korral soo, vanuse ja töötajate kategooria lõikes**.

Kolmapäev, 13. veebruar 2019

Muudatusettepanek 66

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 12 – lõige 2 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2a. Seire käigus hinnatakse ka seda, kuidas soolise võrdõiguslikkuse ja mittediskrimineerimise küsimusi on programmi meetmete raames käsitletud.

Muudatusettepanek 67

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 12 – lõige 3

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

3. Tulemusaruannete süsteem peab tagama, et programmi rakendamise ja tulemuste järelevalveks vajalikke andmeid kogutakse tõhusalt, tulemuslikult ja õigeaegselt. Selleks kehtestatakse liidu rahaliste vahendite saajatele ja liikmesriikidele proportsionaalsed aruandlusnõuded.

3. Tulemusaruannete süsteem peab tagama, et programmi rakendamise ja tulemuste järelevalveks vajalikke **õigeid** andmeid kogutakse tõhusalt, tulemuslikult, **täpselt** ja õigeaegselt. Selleks kehtestatakse liidu rahaliste vahendite saajatele ja liikmesriikidele proportsionaalsed aruandlusnõuded. **Komisjon teeb kättesaadavaks kasutajasõbralikud aruandlusvormid ning tagab tutvustamise ja kasutajatoe, eelkõige taotlejatele ja toetusesaajatele, kellel ei pruugi olla aruandlusnõuete täitmiseks piisavalt vahendeid ja töötajaid.**

Muudatusettepanek 68

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 13 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1. Hindamised toimuvad piisavalt aegsasti, et nende tulemusi saaks kasutada otsustamisprotsessis.

1. Hindamised toimuvad piisavalt aegsasti **ja hästi dokumenteeritult**, et nende tulemusi saaks kasutada otsustamisprotsessis **ning jälgida programmi raames võetud meetmete rakendamist ja artiklis 3 sätestatud eesmärkide saavutamist. Kõik hindamised peavad olema sootundlikud ja sisaldama soolise võrdõiguslikkusega seotud meetmete jaoks ette nähtud programmi eelarve üksikasjalikku analüüsi.**

Kolmapäev, 13. veebruar 2019

Muudatusettepanek 69**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 13 – lõige 2***Komisjoni ettepanek*

2. Programmi vahehindamine toimub siis, kui programmi rakendamise kohta on piisavalt teavet, ent mitte hiljem kui **neli** aastat pärast programmi rakendamise algust.

Muudatusettepanek

2. Programmi vahehindamine toimub siis, kui programmi rakendamise kohta on piisavalt teavet, ent mitte hiljem kui **kolm** aastat pärast programmi rakendamise algust.

Muudatusettepanek 70**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 13 – lõige 3***Komisjoni ettepanek*

3. Programmi rakendamise lõpul, ent mitte hiljem kui **neli** aastat pärast artiklis 1 nimetatud ajavahemikku viib komisjon läbi programmi lõpphindamise.

Muudatusettepanek

3. Programmi rakendamise lõpul, ent mitte hiljem kui **kolm** aastat pärast artiklis 1 nimetatud ajavahemikku viib komisjon läbi programmi lõpphindamise.

Muudatusettepanek 71**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 13 – lõige 3 a (uus)***Komisjoni ettepanek**Muudatusettepanek*

3a. Programmi vahe- ja lõpphindamise käigus hinnatakse muu hulgas

- a) programmi tajutud mõju õigusemõistmisele juurdepääsule, tuginedes Euroopa tasandil kogutud kvalitatiivsetele ja kvantitatiivsetele andmetele;
- b) programmi raames rahastatud meetmete abil väljatöötatud õigusaktide ja vahendite arvu ja kvaliteeti;
- c) programmiga kaasnevat Euroopa lisandväärtust;
- d) rahastamise tasemega võrreldes saavutatud mõju;
- e) võimalikke haldusalaseid, organisatoorseid ja/või struktuurilisi takistusi programmi sujuvamal, tulemuslikumal ja tõhusamal rakendamisel.

Kolmapäev, 13. veebruar 2019

Muudatusettepanek 72

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 14 – lõige 4

Komisjoni ettepanek

4. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonivahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega iga liikmesriigi määratud ekspertidega.

Muudatusettepanek

4. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonivahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega iga liikmesriigi määratud ekspertidega. **Ekspertide rühm, millega konsulteeritakse, peab olema sooliselt tasakaalus.**

Muudatusettepanek 73

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 16 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. Liidu rahaliste vahendite saajad tunnistavad liidu rahaliste vahendite päritolu ja tagavad selle nähtavuse (eriti meetmeid ja nende tulemusi reklaamides), andes eri sihtrühmadele, sealhulgas meediale ja üldsusele selle kohta sidusat, tulemuslikku ja proportsionaalset suunatud teavet.

Muudatusettepanek

1. Liidu rahaliste vahendite saajad tunnistavad liidu rahaliste vahendite päritolu ja tagavad selle nähtavuse (eriti meetmeid ja nende tulemusi reklaamides), andes eri sihtrühmadele, sealhulgas meediale ja üldsusele selle kohta sidusat, tulemuslikku ja proportsionaalset suunatud teavet **programmiga kaasneva Euroopa lisaväärtuse kohta, näidates nii liidu antavat lisaväärtust ja aidates komisjoni andmete kogumisel, et suurendada eelarve läbipaistvust.**

Muudatusettepanek 74

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 17 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. Komisjoni abistab komitee. **See** komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.

Muudatusettepanek

1. Komisjoni abistab komitee. **Nimetatud** komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses **ja seda abistavad asjakohased kodanikuihiskonna ja inimõiguste valdkonna organisatsioonid. Komitees tagatakse sooline tasakaal ning vähemuste ja tõrjutud rühmade asjakohane esindatus.**

Kolmapäev, 13. veebruar 2019

Muudatusettepanek 75
Ettepanek võtta vastu määrus

I lisa

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

I lisa

välja jäetud

Programmi meetmed

Artikli 3 lõikes 2 osutatud programmi erieesmärkide saavutamist toetatakse eelkõige järgmiste meetmete kaudu:

1. teadlikkuse suurendamine, teabe jagamine, et parandada liidu poliitika ja liidu õiguse, sh materiaal- ja menetlusõiguse, õigusosalase koostöö vahendite, Euroopa Liidu Kohtu asjaomase kohtupraktika ja võrdleva õiguse ning Euroopa ja rahvusvaheliste standardite tundmist;
2. vastastikune õppimine heade tavade jagamise kaudu sidusrühmade vahel, et parandada oma teadmisi ja vastastikust arusaamist liikmesriikide tsiviil- ja kriminaalõigusest ning õigus- ja kohtusüsteemidest, sh õigusriigi põhimõtetest, ja vastastikuse usalduse parandamine;
3. analüüsi- ja järelevalvemeetmed (¹), et õppida paremini tundma ja mõistma tõkkeid, mis võivad takistada Euroopa õigusruumi tõrgeteta toimimist, ning parandada liidu õiguse ja poliitika rakendamist liikmesriikides;
4. sidusrühmade koolitamine, et parandada liidu poliitika ja liidu õiguse, sh materiaal- ja menetlusõiguse tundmist, õigusosalase koostöö vahendite kasutamist, Euroopa Liidu Kohtu asjaomase kohtupraktika, õiguskeele ja võrdleva õiguse tundmist;
5. info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (IKT) vahendite arendamine ja hooldus, et parandada õigussüsteemide tõhusust ja nende koostööd info- ja kommunikatsioonitehnoloogia abil, sh süsteemide ja rakenduste piiriülene koostalitlusvõime;
6. peamiste Euroopa tasandi võrgustike ja Euroopa õiguslaste võrgustike, sh liidu õiguse alusel loodud võrgustike suutlikkuse suurendamine, et tagada liidu õiguse tulemuslik kohaldamine ja jõustamine, edendada liidu õigust ja programmiga hõlmatud valdkondades poliitikaeesmärke ja strateegiaid ning neid edasi arendada, ning programmiga hõlmatud valdkondades tegutsevate kodanikuühiskonna organisatsioonide toetamine;

Kolmapäev, 13. veebruar 2019

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

7. programmi tundmise ja selle tulemuste levitamise ja ülekantavuse parandamine ning inimeste teavitamine nendest, sh programmikontaktpunktide / riiklike kontaktisikute võrgustiku loomise ja toetamise kaudu.

(¹) Siia alla kuuluvad näiteks andmete ja statistika kogumine; ühtsete metoodikate ning vajaduse korral näitajate või võrdlusnäitajate väljatöötamine; uuringud, teadusuuringud, analüüsid ja küsitlused; hindamised; mõju hindamine; suuniste, aruannete ja õppematerjalide väljatöötamine ja avaldamine.

Muudatusettepanek 76

Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa – lõik 1 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

II lisa

Lisa

Näitajad

Näitajad

Programmi jälgitakse näitajate kogumi põhjal, et mõõta, mil määral programmi üld- ja erieesmärgid on saavutatud, püüdes minimeerida halduskoormust ja kulusid. Selleks kogutakse andmeid järgmiste peamiste näitajate kohta:

Programmi jälgitakse **kvalitatiivsete ja kvantitatiivsete** näitajate kogumi põhjal, et mõõta, mil määral programmi üld- ja erieesmärgid on saavutatud, püüdes minimeerida halduskoormust ja kulusid **ning maksimeerida kohtusüsteemide tõhusust**. Selleks kogutakse **privaatsuse ja andmekaitse õigusi järgides vajaduse korral sugupoolte, vanuse ja töötajate kategooriate lõikes eristatud** andmeid järgmiste peamiste näitajate kohta:

Muudatusettepanek 77

Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa – lõik 1 – tabel

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Programmist (sh EJTN tegevustoetusega) rahastatud koolitusmeetmetes (sh töötajate vahetused, õppekülastused, õpikojad ja seminarid) osalenud kohtunike ja õigusalatöötajate arv

Programmist (sh EJTN tegevustoetusega) rahastatud koolitusmeetmetes (sh töötajate vahetused, õppekülastused, õpikojad ja seminarid) osalenud kohtunike ja õigusalatöötajate arv

Koolitustel osalenud töötajate ja kodanikuühiskonna organisatsioonide liikmete arv

Kolmapäev, 13. veebruar 2019

Komisjoni ettepanek

Andmevahetuste arv Euroopa karistusregistrite infosüsteemis (ECRIS)

E-õiguskeskkonna portaali/ lehekülgede külastuste arv, et leida teavet seoses piiriüleste tsiviilasjadega

Nende inimeste arv, kelleni on jõutud

- i) vastastikuse õppe ja heade tavade vahetamise kaudu;
- ii) teadlikkuse suurendamise, teavitamise ja teabe levitamise meetmete kaudu;

Muudatusettepanek

Andmevahetuste arv Euroopa karistusregistrite infosüsteemis (ECRIS)

Piiriülese, sealhulgas IT-vahendite ja liidu tasandil kehtestatud menetluste abil tehtava koostöö juhtude ja meetmete arv ning väljundite tase

Nende inimeste arv, kelleni on jõutud

- i) vastastikuse õppe ja heade tavade vahetamise kaudu;
- ii) teadlikkuse suurendamise, teavitamise ja teabe levitamise meetmete kaudu;
- ii) **kodanikuühiskonna organisatsioonide suutlikkuse suurendamise meetmete kaudu;**
- ii) **meetmete kaudu, millega antakse inimestele teavet õiguskaitsele juurdepääsu kohta;**
- ii) **meetmete kaudu, millega antakse kohtunikele teavet kohtuvaidluste probleemide kohta ja selle kohta, kuidas kohaldada rahvusvahelist eraõigust ja liidu õigust piiriüleste/mitut valdkonda hõlmavate juhtumite korral;**
- ii) **programmi raames rahastatud teadlikkuse suurendamise meetmete kaudu.**

Programmi raames rahastatud meetmete geograafiline ulatus

Osalejate hinnang meetmetele, milles nad osalesid, ja meetmete eeldatavale jätkusuutlikkusele